

Moderne literatuur boekverslag PAAZ

1. Titel, (eventueel) ondertitel, eerste druk:

Titel: PAAZ

Eerste druk: oktober 2012

2. Auteur (pseudoniem?), achtergrond info:

Auteur: Myrthe van der Meer

Achtergrond info: van der Meer is geboren in 1983, in 's-Hertogenbosch. Ze heeft ook de boeken 'Het houden van mannen', 'UP' en 'Kalf' geschreven. PAAZ werd genomineerd voor de Dioraphte Jongerenliteratuur Prijs. En ze heeft de Psyche Mediaprijs en de Viva400-Award gewonnen.

3. Motto en opdracht:

Motto: *'Ieder mens doet in zijn leven wel eens... dingen.*

Dingen waarvan hij achteraf zegt: ja, dat had ik anders moeten doen.

Maar ja, dat is wel achteraf. En weet alles maar eens achteraf.

Ik bedoel, als je alles achteraf weet...

Kunst, als je alles achteraf weet.'

Van Herman Finkers, *Zijn minst beroerde liedjes*

Dit boek heeft geen opdracht.

4. Genre:

Psychologische roman

5. Personen; naam, karakter, uiterlijk, relaties, beroep:

De hoofdpersoon is Emma, 26 jaar, redactrice bij een uitgeverij. Je leest alles vanuit haar blik, over haar gevoelens op een hele sterke manier en al haar intelligente, nuchtere opmerkingen. Je leert al snel veel over haar, over hoe ze de wereld ziet en vooral zichzelf. Emma leert later ook waarom Alice hier zit, vanwege de ziekte Dis.

Alice is in dit boek ook erg belangrijk, je leert haar natuurlijk vooral kennen door Emma en de gesprekken die ze dan voert met Alice. Ze is een medepatiënt waar Emma steeds meer mee durft te communiceren en ze delen later zelfs hun gevoelens en verdriet.

Sergei komt hier niet al te vaak in voor maar hij is de vriend van Emma en is vastbesloten haar ondanks alles, vooral de dingen waar hij later pas achter komt, niet te laten gaan en hij denkt dat ze er samen wel uit komen. Hij komt over als een lieve vriend.

6. Perspectief en verteller:

Het boek is geschreven vanuit de eerste persoon. De hoofdpersoon (Emma) is daarbij de verteller die in de tegenwoordige tijd verslag doet van haar vijf maanden op een psychiatrische afdeling. Het boek is verder chronologisch gestructureerd, zonder grote sprongen in de tijd.

7. Tijd:

Verteltijd: dit boek heeft 346 bladzijden over om het hele verhaal te weten, als je het dankwoord niet mee rekent.

Vertelde tijd: haar hele tijd op de PAAZ tot ze terug is duurt ongeveer zes maanden, het zal ongeveer wel iets langer zijn dan een halfjaar.

8. Ruimte:

Na een paar bladzijdes begint verder bijna alles op de PAAZ, psychiatrische afdeling in het Nederland van nu, in haar kamer in de hallen en buiten. In het begin las je heel snel iets over haar kantoor en het laatste kleine hoofdstuk dat bevond zich in haar eigen huis.

9. Begin van het verhaal:

Op het eerste gezicht is de afdeling psychiatrie niet anders dan de andere afdelingen van het ziekenhuis: je komt er met een probleem binnen en je gaat er al dan niet genezen weer weg.

10. Einde van het verhaal, open of gesloten einde?

'Ik ben blij dat je er bent,' mompelt hij slaperig. Ik trek zijn arm dicht om me heen. 'Ik ook,' fluister ik, terwijl mijn kussen vochtig wordt van de tranen. Ik ook. En ik besef dat ik het meen.

Dit boek heeft een gesloten einde, het eindigt met een stuk dat ze weer terug thuis is. Ze is er ook oprecht uiteindelijk blij mee en ze weet nu dat ze nog met Sergei wilt blijven.

11. Thema en motieven:

Thema: Psychische afwijking; het hele boek draait om het feit dat Emma aan een ernstige depressie lijdt.

Motieven:

- *Eenzaamheid*

Emma voelt zich behoorlijk eenzaam doordat ze problemen heeft en niet inziet dat het niet normaal is dat ze zo denkt. Daardoor vindt ze dat ze niet moet zeuren en vraagt ze niet om hulp uit zichzelf.

- *Psychische afwijkingen*

Het hele boek draait om de depressies waar Emma aan lijdt.

- *Identiteitsontwikkeling*

Emma heeft zich heel sterk geïdentificeerd aan de hand van het werk dat ze doet.

Wanneer ze wordt opgenomen, valt dat allemaal weg en moet ze ineens op zoek naar wie zij los van haar dagelijkse leven is.

- *Relatie tussen broer en zus*

De problemen die Emma heeft, hebben te maken met de problemen die ze in haar kindertijd met haar geestelijk gehandicapte broertje had. Ook heeft Emma niet verwerkt dat ze niet altijd goed voor haar zusje heeft kunnen zijn en voelt zich daar (eerst onbewust, later bewust) erg schuldig over.

12. Titelverklaring (verhaal- en thematisch niveau):

PAAZ is de afkorting van Psychiatrische Afdeling Algemeen Ziekenhuis; de plek waar Emma vijf maanden werd opgenomen.

13. Stijl van schrijven:

Het boek is in een lichte stijl geschreven. Er worden geen uitgebreide beschrijvingen gedaan van hoe dingen eruit zien en er wordt weinig drama gemaakt van de soms toch best heftige gebeurtenissen. De hoofdpersoon doet nuchter verslag van haar ervaringen.

14. Korte samenvatting:

Emma Nieuwenhuis is redactrice bij een uitgeverij. Ze is zesentwintig jaar en ze leeft voor haar werk. Emma ziet ertegen op dat ze bijna vakantie heeft, maar dan weet ze nog niet dat ze helemaal niet naar haar werk terug zal keren omdat ze aan een ernstige depressie leidt.

Emma heeft een niet erg realistische kijk op haar eigen belevingswereld. Ze heeft haar leven lang al een hang naar de dood en ze denkt dat iedereen liever dood dan levend zou zijn. Zelf ziet ze dus niet zo goed in dat ze een serieus probleem heeft. Goed, ze heeft zichzelf behoorlijk over de kop gewerkt en daardoor denkt ze concreter over zelfmoord dan ze meestal doet, maar volgens haar is dat niets vreemds. Zelf is ze er dan ook van overtuigd dat ze 'even' opgenomen wordt op de psychiatrische afdeling (de PAAZ) en dat ze dan gewoon weer op tijd terug van vakantie kan komen zonder dat er echt iets aan de hand is. Dat blijkt echter niet het geval.

In de vijf maanden die volgen, gaat Emma door een hoop emoties, behandelingen en diepe dalen. De PAAZ is een wereld op zich. Het is natuurlijk een heel beperkt 'wereldje' maar dat biedt Emma wel de veiligheid en structuur om uiteindelijk haar plek te vinden. In het begin verzet ze zich overal behoorlijk tegen. Dat doet ze niet op een vervelende manier, maar ze is een intelligente, analytisch ingestelde vrouw die een groter inzicht in 'het systeem' heeft dan haar behandelaars lief is. Ze heeft een kritische houding ten opzichte van zowel haar behandelingen als haar behandelaars en ze staat heel lang niet echt open voor wat ze haar te bieden hebben. Dit komt vooral doordat Emma zich niet bewust is van de problemen die ze heeft. Pas als ze kan inzien dat ze echt een serieus probleem heeft, kan ze beginnen aan haar herstel.

Voor het personeel op de PAAZ is Emma geen gemakkelijk geval. Ze stelt zich dan wel vrij sociaal op, maar het wordt maar niet duidelijk wat nou precies haar probleem is en welke medicijnen haar kunnen helpen. Er wordt eerst gedacht dat ze een vorm van autisme heeft, maar dat blijkt niet het geval te zijn.

Uiteindelijk komt Emma erachter dat haar problemen mogelijk zijn ontstaan in haar kindertijd. Haar broertje David is mentaal niet in orde en is altijd erg gewelddadig geweest. Als oudste kind kreeg Emma al vroeg de verantwoordelijkheid over haar broertje en zusje. Omdat haar broertje zo agressief was, heeft Emma een keer geprobeerd haar zusje te wurgen en daar heeft ze erg veel last van. Haar zusje weet er echter niet zo veel meer van en zit er totaal niet mee.

Langzaam maar zeker vindt Emma steeds meer haar draai op de PAAZ. Ze raakt bevriend met enkele afdelingsgenoten en ze gaat kleine dingen steeds meer waarderen. Echt beter wordt ze echter niet. Er is uiteindelijk geen acute dreiging voor zelfmoord meer en ze heeft momenten waarop ze zich ineens wel gelukkig voelt.

Wanneer Emma na vijf maanden de afdeling mag verlaten, is ze haar baan kwijt. Haar vriend (Sergei) is er echter nog steeds voor haar en ze krijgt zelfs een lief bericht van haar broertje. Voor het eerst heeft ze het gevoel dat de dingen een beetje kloppen. Hoewel ze niet op magische wijze genezen is, heeft Emma de kracht in zichzelf gevonden om niet alleen binnen de muren van de PAAZ haar plek te vinden, maar voelt ze zich voor het eerst ook in de buitenwereld op haar plaats.

15. Bijzonderheden:

Wat Emma een hele lange tijd vasthoudt is dat ze haar gedachten normaal vindt over het leven, ze denkt dat iedereen liever doodgaat dan leeft en dit is niet iets wat veel mensen denken en waar ze lang aan vasthouden. De meeste mensen vinden het leven misschien niet al te leuk, maar ze denken niet elke dag aan de dood. Ze leven niet naar de dood toe zoals zij denkt dat de meest mensen doen.